

Fajsz Bács-Kiskun megyében a Duna bal partján fekszik, Kalocsa és Baja között. Mint a régi írásokból kitűnik, már az Árpádok korában tekintélyes község volt. Nevét is valószínűleg Árpád egyik unokájáról Fájsz (Fáisz)-ról nyerhette, a hely a X. században a fejedelem egykori szálláshelye volt. „ Fajsz Árpád után az első, akinek fejedelemsége biztos. Téli udvarának helyét a Tolna várral szemközt lévő Fajsz falu máig őrzi. „ –Györffy György-

A község nevét az 1061-ben alapított szekszárdi bencés apátság oklevelei említik első ízben. A tatárok 1241-ben felégették a települést, de a lakosság nagyobb része az erdők és vadvizek bozótosai között átvészelte a pusztítást. A falu eredeti helyén újra épült.

A török hódoltság alatt Fajsz nem pusztult el, sőt a lakosság száma a kincstári defterek adatai szerint gyarapodott.

A községet 1852-ben, 1873-ban, majd 1881-ben hatalmas tűzvészek pusztították, a lakóházak 2/3-a megsemmisült. Kezdetét vette a középkori halmazfalu átépítése. Az új házak sakktáblaszerű utcarendben épültek. Fajsz ebben az időben a Sárköz legrendezettebb községe lett. Bár a XX. század első évtizedeiben már megtorpant a fejlődés, ezt a virágzó, gazdag időszakot jelképezi a község két legfontosabb középülete, a községháza és a római katolikus templom alkotta épületegyüttes.

A XX. század eleji téглаépítészet alföldi szecessziós vonulatának szép példája a Községháza. 1913-ban épült Foerk Ernőnek, a magyar téгла- és téglaburkolatos architektúra nagymesterének, valamint társának, Petrovác Gyula építészeknek alkotása.

Az e stílusban egyébként szokásos filigrán téglacsipkézésekkel szemben itt erőteljesebb, súlyosabb, szinte erődítmény értékét keltő építészeti nyelvezetet alkalmaztak, amely hatás az épület osztott tömegében, arányaiban, a homlokzat pártázatos lezárásában és a nyílások grandiózus mértékében, rendszerében is megjelenik. A ma közel 1700 lelket számláló községnek – nemcsak funkciójában, de építészeti megformálásában is – szimbólumává lett ház, mely a névadó történelmi személyiség, Fajsz fejedelem egykori hatalmát, erejét, vitézségét sugározza.

A homlokzatokon még az eredeti nyílászárók voltak meg. A meglévő kapuk, ajtók, ablakok mind mesteri asztalos-, illetve redőnyös szerkezetek, eredeti részletekkel, vasalatokkal.

Tagadhatatlan tény, hogy a megépítés óta eltelt több mint száz esztendő alatt állapotuk, főleg az időjárásnak kitett helyeken erősen megromlott. Feltehetően kevés alkalommal került sor a homlokzati faanyag felületének karbantartó mázolására. A csapóeső okozta beázások, a védtelen faanyag összeszáradása, sok helyütt korhadása, súlyos károkat okozott a szerkezetekben.

A meglévő nyílászárók cseréjére az épület teljes homlokzati felületén sor került.

Felújításuk, cseréjük tervezői és kivitelezői részről egyaránt műemléki igényességű hozzáállást tett szükségessé.

Elvértve néhány ablak cseréje a közterületről nem érvényesülő, hátsó udvari homlokzaton a korábbi években megtörtént, helyükre az épület stílusához érzéketlen jellegű, ma már ugyancsak korszerűtlen, sematikus fémaablakot építettek be. Ezek faanyagúra az épület stílusához igazodó cseréjére is sor került.